

Струка (назив):	ОСТАЛЕ ДЈЕЛАТНОСТИ		
Занимање (назив):	ОПТИЧАР		
Предмет (назив):	ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ		
Опис (предмета):	Стручни предмет		
Модул (наслов):	ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ I		
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број: 01
Сврха			
Модул је развијен да ученици стекну основна знања о системима, процесима и поступцима обликовања производа без скидања струготине, као и о њиховој примјени у пракси. Стицање основних знања из основних поступака термичке обраде, области обраде спајањем, као и основних теоријских знања из заваривања.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Предзнање из техничког образовања стечено током основног образовања. Усвојена знања и вјештине из предмета Практична настава и Технологија материјала.			
Циљеви			
Овај модул оспособљава ученике да: <ul style="list-style-type: none"> - изврше класификацију поступака обликовања производа без скидања струготине - стекну основна знања о основама поступака израде одливака, отковака, отпресака и других врста припремака - препознају поступке израде одливака отпресака, отковака и дијелова од лима - препознају технолошку опрему (алат, прибор, машине) која се користи у тим поступцима - правилно изаберу одговарајући поступак спајања у задатим условима - препознају технолошку опрему која се користи у тим поступцима - изврше класификацију, препознају и уоче основне карактеристике појединих поступака термичке обраде - уоче узроке пропадања и дефинишу поступке заштите материјала 			
Теме			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Технологија обраде метала 2. Обликовање производа ливењем 3. Обликовање производа деформисањем 4. Обрада израдака од лима 			

5. Обрада спајањем
6. Термичка обрада
7. Заштита материјала

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Технологија обраде метала	-дефинише значај и задатак технологије обраде -наведе најважније задатке које треба ријешити при изради технологије неког производа - објасни производни процес - дефинише појам припремка -објасни обрадни процес као дио технолошког процеса -наброји методе обраде	-одреди задатке које треба ријешити при изради технологије неког производа -користи најоптималнији обрадни процес -изврши најбољи избор методе обраде -одреди полазни материјал за одређен обрадни процес,односно припремак	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме за припрему и извршење радних задатака, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - испољи флексибилност у односу према сарадницима,	Наставник ће: - користити шематске приказе,цртеже,паное и презентације у реализацији наставног садржаја,
2.Обликовање производа ливењем	- наброји материјале за ливење и дефинише њихова својства - објасни разлику између пјешчаних и металних калупа - дефинише улогу модела и језгреника - објасни поступак ливења у пјешчаним калупима	- разликује материјале који се примјењују у процесу ливења - разликује врсте калупа - разликује врсте поступака ливења - анализира моделе који се користе при процесу ливења - одреди када се примјењује језгреник	- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи иницијативу и предузимљивост	Наставник ће: - користити паное и шеме поступака ливења - користити узорке готових производа добивених разним поступцима ливења - користити могућност организовања посјете ливници

	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак ливења у металним калупима; - објасни основне разлике између ливења под притиском, центрифугалног и непрекидног ливења - дефинише појаве при очвршћавању одливака; - објасни завршне радове на одливцима; 			
3.Обликовање производа деформисањем	<ul style="list-style-type: none"> - објасни појам деформације и пластичности - наброји врсте обрада деформисањем - објасни поступак обраде слободним ковањем и ковањем у калупима - објасни поступак обраде пресовањем - објасни разлику између ковања и пресовања - наведе машине за ковање и пресовање - наброји врсте истискивања и објасни разлику између њих - дефинише поступак обраде ваљањем у топлом и хладном стању 	<ul style="list-style-type: none"> - одреди врсту обраде деформисањем - одреди када се користи обрада ковањем, а када пресовањем - разликује машине за ковање и пресовање - анализира врсте истискивања при изради одређених израдака - разликује поступак ваљања у топлом и хладном стању - разликује поступак израде навоја и зупчаника ваљањем - разликује поступак обраде вучењем 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обраде деформисањем - користити цртеже и шеме машина и алата за обраду деформисањем - користити узорке дијелова добивених обрадом деформисањем. - користити могућност организовања посјете у неко предузеће које се бави израдом дијелова од лима

	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак израде навоја и зупчаника поступком ваљања - објасни поступак обраде вучењем. 			
4.Обрада израдака од лима	<ul style="list-style-type: none"> - наброји поступке обраде израдака од лима - дефинише процесе одсијецања,пробијања и просјецања - објасни разлику између пробијања и просјецања - наброји врсте алата за пробијање и просјецање - дефинише карактеристике алата за пробијање и просјецање - објасни примјену обраде савијањем - наброји врсте савијања - објасни принцип обраде лима извлачењем - наведе гдје се у пракси примјењује поступак обраде извлачењем 	<ul style="list-style-type: none"> - изврши избор процеса обраде израдака од лима - одреди разлику између пробијања и просјецања - разликује алате за пробијање и просјецање - разликује лате за обраду савијањем - разликује врсте извлачења - анализира гдје се у пракси примјењује процес извлачења 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обраде израдака од лима - објаснити на релевантним примјерима разлику између поступака пробијања и просијецања - обезбједити шеме машина, алате и приборе који се користе при овој обради.
5. Обрада спајањем	<ul style="list-style-type: none"> - наброји поступке обраде спајањем материјала - наведе врсте лемљења - објасни поступак лемљења - дефинише поступак заваривања 	<ul style="list-style-type: none"> - изврши избор поступка спајањем материјала - одреди редосљед операција при лемљењу - одреди када се примјењује поступак заваривања топљењем,а 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обрада спајањем - користити узорке залемљених дијелова

	<ul style="list-style-type: none"> - објасни разлику између поступака заваривања топљењем и заваривања притиском - наброји врсте поступака заваривањем - објасни гасно заваривање, као и улогу регулационог вентила на боцама - дефинише заваривање улијево и заваривање удесно - објасни поступак гасног сјечења - објасни поступак електролучног заваривања - наведе изворе струје и опрему за електро лучно заваривање - наброји врсте електрода - објасни улогу електрода при електролучном заваривању - објасни начин извођења електроотпорног заваривања и зна разлику између TIG и MIG поступака - наведе разлику између сучеоног, тачкастог и шавног заваривања - наброји основне мјере заштите при гасном и 	<p>када заваривање притиском</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди врсту електроде која ће се користити при заваривању одређених материјала - примијени одговарајући извор струје и опреме за електролучно заваривање - разликује када се користи сучеоно, тачкасто и шавно заваривање 		<ul style="list-style-type: none"> - користити узорке заварених дијелова - користити инернет странице
--	--	---	--	---

	електролучном заваривању			
6. Термичка обрада	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише појам термичке обраде - наброји врсте поступака термичке обраде - дефинише улогу и значај жарења - објасни различите врсте жарења - дефинише каљење и објасни различите врсте каљења - објасни поступке термичких обрада код обојених метала - објасни циљ отпуштања и побољшања - дефинише појам термохемијске обраде - наброји поступке термохемијске обраде 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује поступке термичке обраде - разликује врсте жарења - анализира када се примјењује каљење и која врста каљења - разликује терм.обrade код обојених метала - разликује када се врши отпуштање,а када побољшање - разликује врсте термохемијских обрада 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака термичке обраде - користити могућност организовања посјете у неко предузеће које посједује погон за термичку обраду материјала
7. Заштита материјала	<ul style="list-style-type: none"> - објасни узроке пропадања материјала и значај заштите - дефинише појам корозије - наброји врсте корозије - објасни основне могућности ублажавања и спречавања појаве корозије 	<ul style="list-style-type: none"> - анализира узроке пропадања материјала - разликује врсте корозије - примијени поступке заштите од корозије 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное са приказима врста корозије - показати на неким металним дијеловима корозију - користити интернет стране на којима су приказани различити поступци заштите од корозије

	- објасни основне поступке заштите металним, неметалним, хемијским превлакама и заштите пластичним масама			
Интеграција				
Практична настава				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - друга стручна и теоријска литература - готови припремљени цртежи и шеме - презентације 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):	ОСТАЛЕ ДЈЕЛАТНОСТИ		
Занимање (назив):	ОПТИЧАР		
Предмет (назив):	ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ		
Опис (предмета):	Стручни предмет		
Модул (наслов):	ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ II		
Датум:	Август, 2021 године	Шифра:	Редни број: 02
Сврха			
<p>Модул је развијен да ученици стекну основна знања о процесима обраде резањем, алатима који се користе при тим обрадама, као и о машинама на којима се врше различити поступци обрада резањем.</p> <p>Такође, ученици ће да стекну знања о системима, процесима и поступцима обраде и економичности израде производа.</p>			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Усвојена знања и вјештине из предмета Практична настава и Технологија обраде, модул 01.			
Циљеви			
<p>Овај модул оспособљава ученике да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изврше класификацију поступака обраде скидањем струготине - стекну основна знања о поступцима обраде резањем, конструкцијама машина и алата за обраду на појединим машинама - препознају технолошку опрему (алат, прибор, машине) која се користи у тим поступцима - правилно изаберу одговарајући поступак обраде резањем - изврше правилан избор машина, алата, режима и метода рада при обради резањем 			
Теме			
<p>1. Увод у теорију обраде резањем</p> <p>2. Резање тестерама</p> <p>3. Обрада стругањем</p> <p>4. Обрада рендисањем и провлачењем</p> <p>5. Обрада бушењем</p> <p>6. Обрада глодањем</p>			

7.Обрада брушењем и глачањем**8.Поступци израде навоја**

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Увод у теорију обраде резањем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише кинематику резања - објасни главно и помоћно кретање,односно брзине главног и помоћног кретања - наброји врсте преносника за главно и помоћно кретање - дефинише када се која врста струготине јавља - објасни појаву отпора резања - објасни улогу средстава за хлађење и подмазивање - дефинише шта је припремак,а шта израдак - наведе врсте материјала за израду резних алата	<ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте кретања при обрадама резањем - разликује преноснике за главно и помоћно кретање - анализира врсте струготине - разликује отпоре при резању - примијени средства за хлађење и подмазивање - разликује припремак од изратка - изврши подјелу резних алата - разликује врсте материјала за израду резних алата	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме за припрему и извршење радних задатака, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за његов рад, - испољи флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - испољи иницијативу и предузимљивост.	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити шематске приказе,цртеже и паное - користити узорке одређених припремака,као и готове дијелове(изратке)

2.Резање тестерама	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише поступак обраде на тестерама - наброји врсте поступака тестерисањем - наведе алате и приборе који се користе при обради на тестерама 	<ul style="list-style-type: none"> - одреди врсту поступка обраде на тестерама - изврши избор алата за одређену обраду тестерама 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити шематске приказе,цртеже и паное - користити паное и цртеже алата за тестерисање
3.Обрада стругањем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише поступак обраде на стругу - објасни главно и помоћно кретање на стругу - наброји алате и приборе који се користе при обради на стругу - наброји врсте стругова према обиму и врсти производње 	<ul style="list-style-type: none"> - одреди шта врши главно,а шта помоћно кретање при обраду на стругу - изврши избор алата за обраду на стругу - разликује врсте стругова 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обраде на стругу - користити цртеже и шеме машина и алата за обраду стругањем - користити узорке дијелова добијених обрадом на стругу
4.Обрада рендисањем и провлачењем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише поступке обраде рендисањем и провлачењем - наброји алате и приборе који се користе при обради на рендисаљки и провлачици - наведе машине које се користе при обради рендисањем и провлачењем 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује поступке обраде рендисањем и провлачењем - разликује алате за обраду рендисањем и провлачењем - разликује машине за обраду рендисањем и провлачењем 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обрада рендисањем и провлачењем - користити паное и шеме алата за рендисање и провлачење

5.Обрада бушењем	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак обраде бушењем - наброји алате за бушење - наведе врсте бушилица 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује поступке обраде на бушилицама - разликује врсте алата који се примјењују на бушилицама - разликује машине које се користе за обраду бушењем 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обрада бушењем - користити паное и шеме алата за бушење - посјетити са ученицима школску радионицу
6.Обрада глодањем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише поступак обраде глодањем - наброји врсте операција на глодалици - наведе алате и приборе који се користе при обради на глодалици - наведе разне врсте глодалица 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује поступке обраде на глодалицама - разликује врсте алата који се примјењују на глодалицама - разликује машине које се користе за обраду глодањем 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме поступака обрада глодањем - користити паное и шеме алата за глодање - посјетити са ученицима школску радионицу
7.Обрада брушењем и глачањем	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак обрада брушењем и глачањем - наведе алате и приборе који се користе за наведене поступке обраде - наведе машине које се користе при брушењу и глачању - наброји специјалне поступке обраде - објасни принцип обраде 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује поступке обраде брушењем и глачањем - разликује врсте алата који се примјењују при брушењу и глачању - разликује машине које се примјењују при брушењу и глачању - разликује поступке обраде хоновањем,леповањем и полирањем 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме са приказима поступака брушења и глачања - користити паное и шеме са приказима алата за брушење и глачање

	хоновањем,леповањем и полирањем			
8.Поступци израде навоја	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак израде навоја - наведе поступке за израду навоја - наброји алате за израду навоја на различитим машинама 	<ul style="list-style-type: none"> - анализира поступке израде навоја - разликује алате за израду навоја - разликује машине на којима се израђују навоји 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити паное и шеме са приказима поступака израде навоја - користити паное и шеме са приказима алата за израду навоја - посјетити са ученицима школску радионицу
Интеграција				
Практична настава				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - друга стручна и теоријска литература - готови припремљени панои,цртежи и шеме - презентације 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				